

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти**

ПРОЄКТ

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 7 Інклюзивна освіта

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Фізична культура)**

освітній ступінь **бакалавр**

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта**

академічна група **41 ФК**

РОЗРОБНИК(И): Ірина Фаловська, кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти Луцького педагогічного інституту Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради

Луцьк – 2026

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Очна форма навчання	
	Спеціальність 014 Середня освіта	Статус освітнього компонента Обов'язковий	
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: IV-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр: 8	
		Лекції 32	Семінари / Практичні 20
		Самостійна робота 33	
		Консультації 5	
		Вид контролю: Залік	

1.1. Анотація освітнього компонента

Інклюзивна освіта у сфері фізичної культури — це процес, що передбачає залучення учнів з різними освітніми потребами до спільних занять фізичною культурою шляхом адаптації навчальної програми, умов та методів викладання відповідно до індивідуальних можливостей кожної дитини.

Основні принципи включають створення рівних можливостей, адаптивність системи під потреби дитини та забезпечення підтримки з боку однолітків для повноцінної взаємодії та задоволення освітніх потреб усіх учнів. Таким чином, дисципліна «Інклюзивна освіта» є важливим складником системи психолого-педагогічної підготовки майбутнього вчителя, зокрема формує інтерес до педагогічної теорії й практики інклюзивної освіти, формує професійну мотивацію, сприяє оволодінню знаннями, уміннями і компетентностями, необхідними для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у сучасній школі.

1.2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є формування у студентів розуміння теоретичних основ інклюзивної фізичної культури і формування в них практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Завданням є створити у студентів уявлення про інклюзивну фізичну культуру та процес інтеграції осіб з інвалідністю в соціум засобами фізичної культури;

- розкрити зміст основних наукових теорій, концепцій, положень, які використовуються в інклюзивній фізичній культурі;
- створити у студентів уявлення про особливості рухової активності у осіб з інвалідністю різних нозологічних груп: з порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураженнями спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу тощо;
- ознайомити студентів з методами тестування рухових здібностей осіб з інвалідністю;
- навчити студентів вибору адекватних засобів та методів інклюзивної фізичної підготовки в роботі з дітьми із психофізичними порушеннями та порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураження спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу тощо;
- показати студентам технологію інклюзивної фізичної культури та рекреації осіб з інвалідністю: Міжнародні організації, асоціації та методи їх роботи.

1.3. Пререквізити та пост реквізити

Пререквізитами для успішного опанування освітнього компонента «Інклюзивна освіта» є засвоєння таких курсів: «Педагогіка. Історія педагогіки», «Психологія (загальна, вікова, педагогічна, спорту)», «Адаптивне фізичне виховання», «Педагогіка фізичного виховання».

Постреквізити: основні положення даного освітнього компонента мають застосовуватися при підготовці навчальних дисциплін «Практикум-стажування за профілем майбутньої професії», «Комплексний кваліфікаційний екзамен з педагогіки. Теорії та методики фізичного виховання».

Характеристика освітнього компонента

Інтегральна компетентність

ІК 1.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку на основі абстрактного мислення, аналізу та синтезу та розуміння закономірностей професійної діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства (громадянська компетентність).

ЗК-2 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здійснювати пошук з різних джерел і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (соціальна компетентність).

ЗК-7. Здатність інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій.

ЗК-9. Здатність гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 5. Здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання з фізичної культури, забезпечуючи доступність, безпечність і поступовість розвитку рухових умінь та фізичних якостей.

СК 10. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК 11. Здатність проектувати ефективні осередки навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі, у тому числі із застосуванням дистанційних технологій, цифрових платформ і інтерактивних засобів для організації рухової активності та підтримки фізичного розвитку школярів у форматах онлайн і змішаного навчання.

СК 13. Здатність застосовувати індивідуальну, групову, парну й колективну форми організації навчання з урахуванням анатомофізіологічних особливостей учнів, добираючи відповідні навантаження й рухові завдання та використовуючи інформаційно-комунікаційні й цифрові технології для підсилення ефективності освітнього процесу з фізичної культури.

СК 16. Здатність здійснювати профілактичні заходи, спрямовані на збереження життя і зміцнення здоров'я учнів у процесі фізичного виховання, забезпечуючи безпечні умови проведення занять, попередження травматизму та формування в здобувачів освіти культури безпеки рухової діяльності.

Компетентності Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», на розвиток яких спрямовано ОК

В1.1. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища

В 1.2.Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

Д1.1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Враховувати закономірності розвитку, вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

ПРН 5. Навчати руховим діям, формувати й удосконалювати рухові уміння й навички учнів з різних видів фізкультурної діяльності, здійснювати їх корекцію й індивідуалізацію.

ПРН 7. Організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі, спортивномасові заходи й нові види активності відповідно до принципів Нової української школи, забезпечуючи інклюзивність, доступність для всіх категорій учнів, з урахуванням їхніх вікових, фізичних та психоемоційних особливостей, а також дотриманням безпекових і санітарно-гігієнічних вимог.

ПРН 10. Забезпечувати профілактику травматизму, дотримання санітарно-гігієнічних норм та надання домедичної допомоги у ситуаціях, пов'язаних з руховою активністю.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати

методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

Результати навчання за освітнім компонентом:

знати:

як застосовувати на практиці основні положення чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності у закладах початкової, середньої освіти відповідно до спеціальності,

шляхи усунення помилок і корекції педагогічного процесу та володіти основами комплексного контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

вміти:

готувати навчально-методичні матеріали, вести змагальну документацію відповідно до спеціальності та складати індивідуальні корекційні програми для учнів з особливими освітніми потребами,

планувати, організовувати і проводити навчальні заняття, спортивно-масові й фізкультурно-оздоровчі заходи з різним контингентом учнів,

формувати комунікаційну стратегію з учнями та їхніми батьками, колегами, соціальними партнерами з дотриманням морально-етичних норм і правил,

володіти прийомами спілкування та вміти використовувати їх у роботі з окремою особистістю і колективом, керуючись у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

2. Зміст освітнього компонента

Змістовий модуль I.

ТЕОРІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні та міжнародний досвід

Тема 2. Основні методи навчання дітей з ООП під час фізичної культури

Тема 3. Основні засоби навчання та принципи організації занять з фізичної культури з дітьми з ООП.

Змістовий модуль II.

МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ НОЗОЛОГІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Тема 4. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Тема 5. Методика фізичного виховання дітей з порушенням зору

Тема 6. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями слуху

Тема 7. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку

Тема 8. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями аутичного спектру

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форми роботи/ контролю *
	денна форма здобуття вищої освіти				
	усього	у тому числі			
лекції		Семинар	самос.роб		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					
Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні та міжнародний досвід	11	4	2	5	УО, ПО, ДС, П
Тема 2. Основні методи навчання дітей з ООП під час фізичної культури	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Тема 3. Основні засоби навчання та принципи організації занять з фізичної культури з дітьми з ООП	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Модульний контроль 1	2		2		МК / КР
Разом за змістовим модулем 1	33	12	8	13	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ НОЗОЛОГІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ					
Тема 4. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Тема 5. Методика фізичного виховання дітей з порушенням зору	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Тема 6. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями слуху	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Тема 7. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Тема 8. Методика фізичного виховання дітей з порушеннями аутичного спектру	10	4	2	4	УО, ПО, ДС, П
Модульний контроль 2	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	52	20	12	20	МК / КР
Консультації ¹	5		5		
Усього годин	90	32	20	33	

* Форми роботи/контролю: УО – усне опитування, ПО – письмове опитування, ДС – дискусія, П – презентація результатів виконаних завдань та досліджень, МК / КР – модульний контроль / контрольна робота .

¹ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

4. Теми лекційних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			Денна	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ				
1	1	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи. Правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні та міжнародний досвід	4	
2	2	Основні методи навчання дітей з ООП під час фізичної культури	4	
3	3	Основні засоби навчання та принципи організації занять з фізичної культури з дітьми з ООП.	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ НОЗОЛОГІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ				
4	4	Методика фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	4	
5	5	Методика фізичного виховання дітей з порушенням зору	4	
6	6	Методика фізичного виховання дітей з порушеннями слуху	4	
7	7	Методика фізичного виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	4	
8	8	Методика фізичного виховання дітей з порушеннями аутичного спектру	4	
Разом			32	

5. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			Денна	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ				
1	1	Стратегія міжнародного та українського законодавства. Основні поняття та принципи інклюзивної освіти	2	
2	2	Характерні методи спеціальної освіти в Україні й перспективи змін. Передумови для забезпечення успішної інклюзії.	2	
3	3	Принципи та засоби, ІФВ. Особливості основних видів і форм інклюзивної фізичної культури	2	
Теми 1-3		Модульний контроль 1	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ НОЗОЛОГІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ				
4	4	Методика ІФК школярів з порушеннями опорно-рухового апарату	2	
5	5	Методика ІФК школярів з порушенням зору	2	
6	6	Методика ІФК школярів з порушенням слуху	2	
7	7	Методика ІФК школярів з порушенням інтелекту	2	
8	8	Методика ІФК школярів з порушеннями аутичного спектру	2	
4.	Теми 4-8	Модульний контроль 2	2	
Разом			20	

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			Денна	Заочна
Разом				

**7. Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом**

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин	
			Денна	заочна
1.				
Разом				

8. Самостійна робота

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях. Формами контролю є тести, контрольні роботи, індивідуальні завдання, індивідуальні проекти (презентації з дослідженої проблеми), переклади, усні опитування.

Самостійна робота здобувачів освіти включає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань з освітнього компонента впродовж семестру;
- роботу над окремими темами освітніх компонентів, які згідно з робочою програмою освітнього компонента винесені на самостійне опрацювання здобувачами освіти;
- підготовку до всіх видів підсумкового контролю, у тому числі до курсових і модульних робіт;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у роботі факультативів, спецкурсів тощо;
- участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- підготовку до атестації здобувачів освіти (за наявності) тощо.

Назва теми	Усього год. самостійної роботи / Завдання	Література	Контрольні заходи
Тема 1	<i>5 год. Опрацювати матеріали лекцій та підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань Проаналізувати наукову статтю</i>	Лекційний матеріал Наукова стаття Гнесь Н., Курнишев Ю., Циба Ю. https://journals.pnu.edu.ua/index.php/fcult/issue/view/321	Усне опитування Дискусія
Тема 2	<i>4 год. Опрацювати матеріали лекцій та підготуватися до висвітлення й обговорення Проаналізувати наукову статтю</i>	Лекційний матеріал Наукова стаття https://core.ac.uk/download/pdf/159118816.pdf	Письмовий відгук на статтю
Тема 3	<i>4 год. Опрацювати матеріали лекцій та підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Теми 1-3	Написання тез/статті Підготовка до МКР1	Скласти список використаної опрацювання літератури інформаційних джерел за обраною темою Підготовка до здачі змістового модуля 1.	Друк або електронне видання тез/статті МК1

Тема 4	<i>4 год. Опрацювати літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарському занятті</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Тема 5	<i>4 год. Опрацювати літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарському занятті;</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Тема 6	<i>4 год. Опрацювати літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарському занятті;</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Тема 7	<i>4 год. Опрацювати літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарському занятті;</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Тема 8	<i>4 год. Опрацювати літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарському занятті;</i>	Лекційний матеріал	Усне опитування Дискусія
Теми 4-8	Написання тез/статті Підготовка до МКР2	Скласти список використаної опрацювання літератури інформаційних джерел за обраною темою Підготовка до здачі змістового модуля 2	Друк або електронне видання тез/статті МК 2;
<i>Разом:</i>		33 години	

9. Методи навчання

Методи викладання освітнього компонента **Інклюзивна освіта** спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні освітнього компонента, є словесні, наочні й практичні.

Серед методів подачі навчального матеріалу з **Інклюзивна освіта** застосовуються:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація, Zoom ін.), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: справи.

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного працівника; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою, виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5) інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;

пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;

проблемний виклад матеріалу – для створення й розв'язання проблемної ситуації.

10. Форми контролю знань та критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, F, F). Згідно з п. 2.1. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу оцінювання академічних досягнень здобувачів освіти здійснюється під час міжсесійного (поточного та модульного) та підсумкового (семестрового) контролю знань.

Поточний контроль здійснюється з метою оцінювання якості роботи здобувача освіти впродовж семестру під час проведення практичних, лабораторних, семінарських, індивідуальних занять, а також для перевірки якості самостійної роботи здобувачів освіти. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування тощо.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. Модульний контроль здійснюється на останньому в поточному змістовому модулі практичному занятті або за результатами контрольної роботи (усної відповіді на питання, співбесіди, тестування, колоквиуму, професійного, творчого конкурсу тощо).

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **диференційованого заліку** (письмово / усно). Залік передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою з таким розподілом балів: 70 балів – поточний контроль, 30 балів – проміжний (модульний) контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на підсумковий (семестровий) контроль (30 балів). Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента за результатами поточного та модульного контролю становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента.

Остаточною оцінкою з освітнього компонента за семестр, яка вноситься до залікової відомості, є підсумкова оцінка, що складається з балів міжсесійного та підсумкового контролю.

Схема нарахування балів з освітнього компонента

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання	
Поточний контроль	Робота на семінарських / практичних заняттях: - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення освітнього компонента; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань; - участь у навчальній дискусії; - обговоренні ситуаційного завдання тощо	70 балів	
Модульний контроль	Модульний контроль 1	10 балів	30 балів
	Модульний контроль 2	20 балів	
Підсумковий контроль (залік)	Залік проходить (письмово / усно)	30 балів	

За роботу на семінарських / практичних/ лабораторних роботах бали розподіляються таким чином:

Бал	Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарському занятті		
	<i>Характер пізнавальної діяльності</i>	<i>Структура відповіді</i>	<i>Характер відповіді</i>
Мінімальна кількість 1	Репродуктивне відтворення начального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів	Зачитує виклад матеріалу за лекцією	Відповідь ситуативно усвідомлена
Нижче середньої 2	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій	Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.	Відповідь усвідомлена, з наведенням власних прикладів
Вище середньої 3	Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій
Максимальна кількість 4	Представлення власної моделі, схеми, віртуального проекту тощо	Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО/СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Питання для модульного/семестрового контролю визначені за трьома рівнями:

Перший рівень – репродуктивний, що вимагає від здобувача освіти знань основних понять категоріального апарату та вміння їх застосовувати для виконання елементарних завдань;

Другий рівень – репродуктивно-творчий, що потребує самостійного пошуку, аналізу літератури з метою її застосування при виконанні певного завдання;

Третій рівень – творчо-пошуковий, що передбачає самостійне розв’язання індивідуальних завдань (переважно творчого характеру).

**Варіант модульної контрольної роботи містить три запитання,
по одному запитанню з кожного рівня.**

Питання для самоконтролю до першого модуля

Перший рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю 3 бали).

1. Передумови для забезпечення успішного інклюзивного освітнього середовища.
2. Сформулюйте принципи організації занять з фізичної культури з дітьми з ООП.

Другий рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю – 3 бали)

1. Розвиток інклюзивного фізичного виховання у системі освіти та його стратегія. Обґрунтуйте свою думку.
2. Інклюзивне фізичне виховання школярів. Профілактика травматизму в інклюзивному фізичному вихованні.

3. **Третій рівень** (максимальна кількість балів за виконання завдання цього рівня – 4 балів).

Завдання: Інклюзивна фізична культура: визначіть та охарактеризуйте основні компетентності вчителя для забезпечення інклюзивного фізичного виховання .

Форма подання: результати подаються у вигляді структурованого опису / таблиці / ментальної карти тощо.

Питання для самоконтролю до другого модуля

Перший рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю 4 бали).

1. Аномальні діти. Загальна характеристика. Назвіть причини виникнення аномалій у розвитку дітей.
2. Принципи формування та завдання індивідуальної програми реабілітації. Структура індивідуальної програми реабілітації, етапи її розробки.

Другий рівень (відповіді на запитання цього рівня оцінюються максимальною кількістю – 6 балів)

1. Сформулюйте корекційні, компенсаторні, профілактичні завдання в інклюзивній фізичній культурі.
2. Охарактеризуйте роль і місце інклюзивної фізичної культури в комплексній реабілітації та соціальної інтеграції осіб з інвалідністю.
3. Які види контролю проводяться в процесі інклюзивного фізичного виховання, їх значення?

Третій рівень (максимальна кількість балів за виконання завдання цього рівня – 10 балів).

Завдання: Розробіть модель та визначіть :

Особливості соціальної інтеграції дітей з ДЦП та порушенням ОРА у процесі організації фізичної підготовки

Особливості соціальної інтеграції дітей з порушенням зору засобами фізичної підготовки

Особливості соціальної інтеграції глухих дітей засобами фізичної підготовки

Особливості соціальної інтеграції дітей з порушенням інтелекту засобами фізичної

підготовки

Особливості соціальної інтеграції дітей з порушенням аутичного спектру засобами фізичної підготовки

Форма подання: результати подайте у вигляді (на вибір студента) таблиці, схеми презентації, ментальної карти, тощо.

Критерії оцінювання модульного/семестрового контролю

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
<i>Теоретичне питання</i> Перший рівень	4	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі. Відповідь на питання сформульовано в термінах освітнього компонента, викладено науковою мовою.
	3	Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	0-2	Здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом або не володіє навчальним матеріалом
Другий рівень	5-6	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі; аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання; демонструє авторську позицію здобувача освіти
	3-4	Самостійно викладає основний зміст навчального матеріалу, але без глибокого всебічного аналізу
	1-2	Здобувач освіти не в змозі ґрунтовно викласти зміст питання, допускаючи при цьому суттєві помилки
	0	Здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст питання, не володіє ключовими поняттями, не володіє навчальним матеріалом
<i>Практичне завдання</i> Третій рівень	9-10	Здобувач освіти дав повну, інноваційно орієнтовану, креативну, вичерпну відповідь, яка складається з: правильного вибору алгоритму вирішення завдання; структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; ґрунтовних висновків; авторське бачення проблеми та її практичне вирішення
	7-8	Здобувач освіти розуміє суть завдання, наявна особистісна позиція студента. Відповіді властиві інноваційність і креативність у вирішенні практичного завдання. Містить деякі помилки у виборі алгоритму вирішення завдання
	3-6	Здобувач освіти розуміє сутність проблеми, знає алгоритм її розв'язання. Містить суттєві помилки у виборі та реалізації алгоритму вирішення завдання; відсутня авторська позиція; містить грубі помилки й не має пояснень і висновків
	2	Здобувач освіти не розуміє або не повністю розуміє завдання; не в змозі його виконати; виконав завдання частково або й повністю неправильно (виконав менш ніж 20% завдання)

**Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти
VII семестр**

Змістовий модуль №1						(П+СР+МК) / Підсумковий контроль (3)
T1	T2			T3	МК 1	
6	6			6	10	
СРС 4	СРС 4			СРС 4		
Змістовий модуль №2						100
T4	T5	T6	T7	T8	МК 2	
5	5	5	5	5	20	
СРС 3	СРС 3	СРС 3	СРС 3	СРС 3		

Умовні позначення:

С – семінарське заняття, П – практичне заняття, СР – самостійна робота, МК – модульний контроль, З – диференційований залік,

ПК – поточний контроль.

В шкалі оцінювання здійснено розподіл 100 балів: 70 – поточний контроль, 30 – проміжний (модульний) контроль, який анулюється, коли здобувач освіти іде на підсумковий (диференційований залік) контроль (30 балів).

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

11. Політики курсу

11.1. Політика щодо відвідування

Здобувач освіти повинен відвідувати всі види занять, передбачені навчальним планом, згідно з розкладом. Графік консультацій із освітнього компоненту оприлюднений на інформаційному стенді кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти. У разі відсутності здобувача на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

11.2. Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач освіти повинен самостійно виконати всі завдання семінарських / практичних занять а, у випадку запозичень інформації, зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення підсумкового контролю заборонено.

Використання інструментів штучного інтелекту в освітній діяльності здійснюється у межах вимог академічної доброчесності та відповідно до Політик впровадження та використання ШІ в Інституті. Здобувач освіти зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозора та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності. *(за потреби – деталізувати політики використання інструментів ШІ)*

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради.

11.3. Політика щодо дотримання термінів виконання завдань

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання семінарських / практичних занять / лабораторних робіт у терміни, які встановлює викладач. Індивідуальну роботу здобувач освіти виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів. У випадку відсутності здобувача освіти на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (екзамену) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати усі теми / лабораторні роботи. Ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з освітнього компонента за графіком, визначеним викладачем.

11.4. Політика щодо визнання результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулю, темі (темам), що передбачені робочою програмою освітнього компонента, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, зданих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради.

12. Рекомендована література

Основна

1. Боднар І. Р. Інклюзивне фізичне виховання в школі : монографія. Львів : АСК, 2016. 345 с.
2. Василюк А. В. Педагогічні технології інклюзивного навчання : навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / А.В.Василюк, Ю.В., Бондар, А.В.Хіля. – Вінниця, 2020. – 175 с.
3. Гнесь Н., Курнишев Ю., Циба Ю. Фізичне виховання із використання спеціального обладнання як засіб реалізації результативного інклюзивного середовища сучасного закладу освіти. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура, 2023. 41. С. 7–12.
4. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально-методичний посібник / укл. О.В. Гаяш – Ужгород, – ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. – 255 с.
5. Вакуленко Л. О., Клапчук В. В., Вакуленко Д. В., Кутакова Г. В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручн. Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. 372 с.
6. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч.посіб. Видавництво : Університетська книга, 2017. 428 с.
7. Колупаєва А., Таранченко О. Інклюзія: покроково для педагогів : навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
8. Костенко Т. М., Гудим І. М. Навчання дітей із порушеннями зору : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 184 с.
9. Левченко В. А., Вакалюк І. П., Файчак Р. І. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи : посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2015. 352 с.
10. Сулейманова Ю. В. Корекція розвитку: програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей

зі зниженим зором. https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvenavchannya/korekciini_programy/1-korekziya-rozvitku-pidg-1-4-klasxarkiv-1.pdf

Допоміжна

1. Асистент вчителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда, під заг.ред. М.Ф. Войцехівського. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichnuposbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnykv-yak-pratsvuyut-z-uchnvami-z-osoblivimi-osvtnmipotrebami/navchalno-metodichmiy-posbnik-asistent-vchitelva-u-zaklad-zagalno-seredno-osvti-znklyuzivnovu-formovu-navchannva-avt-kolupava-aa-koval-lv-kompanets-nm-kvtka-no-lapn-av/>
2. Борисенко Л.Л. Фізична культура як інклюзивне середовище. Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу: Зб. за матеріалами VI Всеукр. наук.-практ. конф. (12 груд. 2018 р.). Лисичанськ: ФОП Чернов О. Г. 2018. С. 23-26.
3. Інклюзивне та інтегроване навчання: стан, проблеми і перспективи: збірник наукових праць / За заг.редакцією акад. Прокопенка І.Ф. Харків: ХНПУ ім. Ф.С. Сковороди; «Мітра», 2019. 198 с. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zdor_ta_korr_os/Zbir_SPP_2019.pdf
4. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Л.Ю.Байди, О.В. Красюкової-Еннс / Кол. авт.: Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. К., 2012. 216 с. <https://ud.org.ua/biblioteka/books/178-navchalno-metodichnii-posibnik-invalidnist-ta-suspilstvo>
5. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с
6. Колупаєва А.А., Таранченко О. М. Путівник для педагогів та батьків дітей з особливими потребами. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка Харків: Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 112 с.
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / За заг. ред. М. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf
8. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами / методичні рекомендації / укладачі: Н. Софій, О. Стягунова, О. Федоренко. Київ, УІРО, 2024, 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOPmetodrekomendatsiyi-2024.pdf>
9. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inkluziyavnz.pdf>
10. Програма корекційних занять з ЛФК для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvenavchannya/korekciini_programy/18-19lfdczp.pdf
11. Славінська О. М. Розвиток толерантності молодших школярів з особливими потребами: Тренінговий модуль. Дитина з особливими потребами. Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. 2020. №4 (40).
12. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. [2–ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
13. Універсальний дизайн в освіті : посіб. / Під заг. ред. Софій Н. З. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 76 с.
14. Формування політики раннього втручання : тренінговий модуль / кол. авторів : Л. Ю. Байда, Є. Б. Павлова, О. Л. Іванова, Г. В. Кукуруза ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2017. 60 с.
15. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Ранній вік : посіб. Видавництво : Ранок,

2019. 160 с.

16. Щекотиліна Н. Ф. Специфіка підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі школи. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 13(1). С. 213 – 217.
17. Христова Т. Є. Кінезотерапія при різних формах дитячого церебрального паралічу. Наукові часописи НПУ імені М. П. Драгоманова університету. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2016. Вип. ЗК 1(70). С. 214–2017.

Інформаційні ресурси

1. Інклюзивна політика. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/inklyuzivna-politika>.
2. **Інклюзія в закладі дошкільної освіти: поетапне впровадження.** Режим доступу до ресурсу: <https://vseosvita.ua/library/inkluzia-v-zakladi-doskilnoi-osviti-poetapne-vprovadzenna-283429.html>
1. Інклюзивне навчання. URL: <https://mon.gov.ua/tag/inklyuzivne-navchannya?&type=all&tag=інклюзивне%20навчання>
2. «Єдність дітей» - портал для дітей з обмеженими можливостями та їх батьків [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.kidsunity.org
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545 «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр». [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-п 8>
- Конвенція ООН про права дитини. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
4. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/news/moz-zatverdivpereklad-mizhnarodnoi-klasifikacii-funkcionuvannia>
5. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» //zakon.rada.gov.ua
6. Закон України «Про загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 р.» <http://zakon.nau.ua>
7. Закон України «Основи законодавства України про охорону дитинства» - <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання в ЗЗСО» (№ 872 від 2011 року зі змінами в постанові від 9 серпня 2017 року №578).
9. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з ООП» (№88 від 14 лютого 2017 року).
10. Наказ МОН «Про Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з ООП, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів загальної середньої освіти» (від 23.04.2018 року №414). Наказом МОН від 21.06.2019 року №873 цей перелік був розширений.

Викладач Фаловська Ірина Дмитрівна _____
(підпис)